

سازمان بورس و اوراق بهادار
Securities & Exchange Organization

تیر ۱۴۰۳

شماره ۱۲

فراز

نظاره بازارهای سرمایه دنیا و
نهادهای ناظر کشورهای مختلف

سازمان تنظیم مقررات مرکز مالی قطر

اسم الله الرحمن الرحيم

تدوین و انتشار اداره امور بین الملل سازمان بورس و اوراق بهادار
راهبری دکتر حسین محمدی، مشاور عالی و جانشین رییس سازمان در حوزه فناوری اطلاعات و امور بین الملل
نظارت کریم کریمی، رئیس اداره امور بین الملل سازمان
همکاران این شماره شادی نحیفی، امین نجاری و مینا صادقی

مطالب این نشریه لزوما انعکاس نظرات سازمان بورس و اوراق بهادار ایران نیست.
نشریه کاوش از دریافت مقاله‌ها و اخبار مناسب استقبال می‌کند.
نشریه در دخل، تصرف و تلخیص مقاله‌ها آزاد است.
نقل مطالب با ذکر مأخذ مانعی ندارد.
نشانی نشریه: تهران، تقاطع خیابان مطهری و قائم مقام فراهانی، ساختمان بورس و اوراق بهادار، طبقه دوازدهم،

اداره امور بین الملل

تلفن: ۰۲۱ - ۸۴۰۸۳۷۰۷

نشانی اینترنتی: www.seo.ir

پست الکترونیک: intl@seo.ir

سازمان تنظیم مقررات مرکز مالی قطر

هیئة تنظیم
مرکز قطر للمال
QATAR FINANCIAL CENTRE
REGULATORY AUTHORITY

تأسیس مرکز مالی قطر:

در سال ۲۰۰۵ دولت قطر، مرکز مالی قطر (QFC) را به عنوان یک مرکز مالی و تجاری تحت حکومت مرکزی، تأسیس کرد تا بستری شود برای جذب کسب و کارهای بین‌المللی به قطر به منظور توسعه و تنوع بخشیدن به اقتصاد و ایجاد یک جامعه دانش‌بنیان. این نهاد به عنوان نهاد ناظر در حوزه بانک، بیمه، مدیریت دارایی و سایر شرکت‌های خدمات مالی که مجاز به انجام تجارت در QFC یا از آن هستند، نقش مهمی در کمک به ایجاد اقتصاد و فرهنگ تجاری قطر ایفا می‌کند.

کارشناسان مقررات مالی:

مهارت‌های تجاری اصلی نهاد ناظر عبارتند از: نظارت، صدور مجوز، تجزیه و تحلیل مالی، توسعه سیاست‌گذاری‌ها و وضع قوانین و همچنین اعمال و اجرای قوانین.

رویکرد مبتنی بر ریسک:

ریسک محور بودن رویکرد QFC به عنوان نهاد ناظر به این معنی است که ماهیت، اندازه و پیچیدگی فعالیت‌های یک شرکت مالی، در تعیین میزان فراوانی و شدت نظارت بر آن شرکت در نظر گرفته می‌شود.

اقدامات این نهاد ترکیبی از نظارت خارج از محل، تعاملات منظم با مدیریت ارشد در شرکت‌ها و بازدیدهای ارزیابی ریسک است.

وظایف اصلی QFCRA

● مجوزها

صدور مجوز عبارتست از فرآیند ارزیابی و تأیید درخواست‌های شرکت‌های مالی و افراد برای انجام تجارت در QFC. تیم صدور مجوز QFC، شرکت‌های مالی که علاقه‌مند به انجام تجارت در قطر هستند را از طریق فرآیند شناسایی و ارزیابی کامل مشتری راهنمایی می‌کند.

● نظارت

این نهاد بر شرکت‌های خدمات مالی QFC بر مبنای حوزه فعالیت تجاری آنها، از طریق دو اداره ویژه تخصصی، که عبارتند از اداره "نظارت بر بانک و بیمه" و اداره "نظارت بر مدیر سرمایه‌گذاری، مشاور و اوراق بهادار" اعمال نظارت می‌کند. QFC برای این مهم از ابزارهایی مانند بررسی موضوعی، ارزیابی و تحلیل گزارش‌های احتیاطی (که نشان‌دهنده وضعیت ثبات و سلامت مالی شرکت‌ها است) و بازدیدهای ارزیابی ریسک بهره می‌جوید.

● تحلیل کلان

تیم تجزیه و تحلیل کلان اطلاعات، بینش مهمی را برای همکاران، مدیریت ارشد و هیأت مدیره این نهاد فراهم می‌کند به این معنی که ریسک‌های مربوط به ثبات مالی را با نظارت بر تحولات و روندها در حوزه‌های جهانی، منطقه‌ای و داخلی شناسایی و ارزیابی می‌کند.

● مقابله با جرایم مالی

نهاد ناظر متعهد به جلوگیری از مشارکت مؤسسات

مالی QFC در جرایم مالی است. تیم مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم^۱ این نهاد خطرات ناشی از جرایم مالی را رصد می‌کند، دستور کار افزایش نظارت AML/CFT بر شرکت‌های مالی QFC و مشاغل و حرفه‌های غیرمالی نشان‌شده (DNFBP)^۲ را تنظیم کرده و اجرای قوانین AML/CFT را تعیین می‌کند. تحت رهبری کمیته ملی مبارزه با پول‌شویی و تروریسم (NAMLC)^۳، این نهاد با سایر آژانس‌های دولتی AML/CFT و با نهاد بین‌المللی سیاست‌گذاری AML/CFT، یعنی گروه ویژه اقدام مالی (FATF) همکاری نزدیک دارد.

● سیاست‌گذاری

کارکنان مشاور قانون‌گذاری و خطمشی این نهاد، الزامات قوانین را بر اساس استانداردهای بین‌المللی که برای قطر و محیط QFC طراحی شده‌اند، برای انطباق مداوم توسط شرکت‌های مجاز QFC ایجاد و به‌روزرسانی می‌کنند. وظایف این نهاد طیف گسترده‌ای را دربرمی‌گیرد از جمله، تحقیق در چارچوب‌های نظارتی بین‌المللی، صدور پیشنهادات مشاوره عمومی در مورد پیش‌نویس قوانین تا به‌روزرسانی قوانین موجود. این قوانین به گونه‌ای طراحی شده‌اند که حوزه‌های نظارتی کلیدی مانند بانکداری محتاطانه اسلامی و متعارف، بیمه احتیاطی، حاکمیت شرکتی، حمایت از مشتریان و سرمایه‌گذاران و مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم را پوشش دهد.

1. AML/CFT: Anti Money Laundering / Countering Financing of Terrorism

2. DNFBP: Designated Non-Financial Businesses and Professions

3. NAMLC: National Anti-Money Laundering and Terrorism Committee

وظایف اصلی QFCRA

● نتایج موثر و شفاف اعمال قانون

سازمان تنظیم مقررات این اختیار را دارد که شرکتها و افرادی را که الزامات نظارتی QFC را نقض می‌کنند، مورد تحقیق و مجازات قرار دهد. مجازات‌های انضباطی شامل مجازات‌های مالی، ممنوعیت و ابطال مجوزها است.

● حمایت از مشتری و سرمایه‌گذار

حمایت از مشتری و سرمایه‌گذار مسئولیت کلیدی نهاد ناظر است. برای اطمینان از همگام بودن چارچوب قانونی QFC با بهترین شیوه‌ها و استانداردهای بین‌المللی، این نهاد به طور ادواری قوانین جدیدی را برای به‌روزرسانی و تقویت چارچوب خود برای حمایت از مشتریان و سرمایه‌گذاران شرکت‌های مجاز QFC منتشر می‌کند.

● حل اختلاف

اگر مشتریان در مورد محصولات مالی خریداری شده از یک شرکت مجاز QFC شکایتی داشته باشند، طرح حل اختلاف مشتری (CDRS)^۴ به منزله خدمتی رایگان، منصفانه و مستقل برای این امر پیش‌بینی شده است.

● سوت‌زنی

سوت‌زنی به معنای جلب توجه به تخلفاتی است که در یک سازمان رخ می‌دهد. این نهاد از شرکت‌های مجاز خود می‌خواهد که یک سیستم گزارش‌دهی محافظت‌شده (سوت‌زننده) را برای شناسایی تخلفات شرکت‌های مجاز QFC یا هر شخص مرتبط، راه‌اندازی کنند. با سیستم گزارش‌دهی محافظت‌شده، می‌توان گزارش حفاظت‌شده را به مقام مستقل در شرکت مجاز مربوطه و یا مستقیماً به نهاد ناظر ارائه کرد. این سیستم، محرمانه و ناشناس بودن و حفاظت را برای تمام گزارش‌دهندگان فراهم می‌کند.

● توسعه سرمایه انسانی

مقامات نظارتی قطر به تبدیل پایدار و بلندمدت جوانان قطری به متخصصان و رهبرانی متعهد هستند. این نهاد در حال تربیت یک گروه از متخصصان واجد شرایط است که در دهه‌های آینده به بخش مالی قطر خدمت کرده، رشد اقتصادی و تنوع را رقم زده و در عین حال خودکفایی بیشتر بخش مالی و اقتصاد قطر را تقویت خواهند کرد.

۴. CDRS: Customer Dispute Resolution Scheme

طرح حل اختلافات مشتریان: این طرح، راهی برای حل و فصل اختلافات بین مشتریان و شرکت‌های مجاز در QFC است. در حقیقت این طرح یک فرآیند منصفانه و مستقل بوده که در دسترس تمامی سرمایه‌گذاران خرد و سایر مشتریان شرکت‌های مجاز QFC قرار داشته و خدمات مالی مانند برنامه‌ریزی و مشاوره مالی، سرمایه‌گذاری، بیمه عمومی، بیمه عمر، بانکداری، صندوق‌های جمعی و خدمات متولی را پوشش می‌دهد. حداکثر غرامتی که CDRS می‌تواند در صورت تأیید شکایت اعطا کند، ۴۰۰,۰۰۰ ریال قطر است.

۵. Protected Reporting (whistleblowing) System

ساختار حاکمیتی

هیأت مدیره

دکتر تامی أحمد علی
البوطمی البنعلی
عضو هیأت مدیره

عالیجناب الشیخ بندر بن محمد بن سعود آل ثانی
رئیس بانک مرکزی قطر و رئیس هیأت مدیره سازمان
تنظیم مقررات مرکز مالی قطر

حمد أحمد المولاء
عضو هیأت مدیره

Daniel L. Glaser
عضو هیأت مدیره

Dr. Jeffrey Carmichael
عضو هیأت مدیره

Jean-François Lepetit
عضو هیأت مدیره

Michael G. Ryan
عضو هیأت مدیره و مدیر
اجرایی

ارقام مربوط به نظارت و مجوزها

۶۴

مؤسسات مالی تحت نظارت

۵

مؤسسات مالی مجاز

۵

بررسی‌های موضوعی صورت گرفته

۲

سندوق‌های ثبت شده

۴۵

RAV‌های انجام شده^۶

۴۱

اشخاص حقیقی جدید مورد تأیید

۱۶

تعاملات مشترک بین‌المللی

۶

دانشکده‌های شرکت‌کننده در نظارت

۶- Risk Assessment Visits: بازدیدهای ارزیابی ریسک.

برنامه نظارتی بانک تسویه حساب‌های بین‌المللی (BIS) بر اساس نتایج ارزیابی ریسک، بر حوزه‌های زیر تمرکز دارد:

- ریسک اعتباری و کیفیت دارایی؛
- تاب‌آوری عملیاتی و تداوم کسب و کار؛
- ترتیبات حکمرانی و مدیریت ریسک؛
- بررسی نقدینگی و پرداخت بدهی.

BIS در سال ۲۰۲۲ پنج بار فرایند RAV را در بانکها و شرکت‌های بیمه انجام داده است. به طور کلی، نتایج RAV‌های انجام شده رضایت‌بخش و مطابق با سال‌های گذشته بود.

ارقام مربوط به سیاست‌ها، حقوقی و اجرائیات

۲

مدارک مشورتی منتشرشده

۵

اقدامات انضباطی

۳

مقررات تصویب شده

۱۰۹

CDRSهای رسیدگی شده

۴

جلسه شرکت در کنفرانس‌ها
و نشست‌های بین‌المللی

۷۰

درخواست اطلاعات مورد
رسیدگی واقع شده

۲۶

جلسه شرکت در کنفرانس‌ها
و جلسات بین‌المللی

۱

قاضی‌های مستقل جدید برای
CDRS

